

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีน รวมทั้งศึกษาตัวแปรมหภาคอื่นๆ คือ คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (GDP) ของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีน ราคาสินค้าข้าว และราคาน้ำมันดิบ โดยแบ่งผลการศึกษาออกเป็น 2 กรณีคือ กรณีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และกรณีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศจีน โดยใช้ข้อมูลทศวรรษรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2535 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2554 รวมทั้งหมด 80 ไตรมาส โดยเริ่มจากการคำนวณตัวแปรอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงในแบบจำลอง ทำการทดสอบความนิ่งของข้อมูล จากนั้นนำแบบจำลองในแต่ละกรณีมาหาความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว (Cointegration) โดยถ้าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระยะยาวแล้ว ในระยะสั้นอาจมีการเบี่ยงเบนออกนอกดุลยภาพได้จึงต้องการทดสอบ Error Correction Model (ECM) ในลำดับต่อมาเพื่ออธิบายการปรับตัวในระยะสั้นของตัวแปรต่างๆ เพื่อเข้าสู่ดุลยภาพระยะยาว

5.1.1 สรุปผลการทดสอบ Unit root

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวของประเทศไทยทั้ง 2 กรณี โดยวิธี Cointegration และ Error Correction Model (ECM) นั้นจะเริ่มต้นด้วยการทดสอบความนิ่งของข้อมูลโดยการใช้ Unit root test ตามวิธีของ Augmented Dickey - Fuller Test : ADF Test ซึ่งในแต่ละกรณีจะทำการทดสอบ Unit root กับตัวแปรทุกตัวในแบบจำลองได้แก่ ตัวแปรลอการิทึมของปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ($\ln Q_{usa}$) ตัวแปรลอการิทึมของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นของประเทศสหรัฐอเมริกา ($\ln Y_{usa}$) ตัวแปรลอการิทึมของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของไทยต่อหน่วยเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา ($\ln RER_{usa}$) ตัวแปรลอการิทึมของปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศจีน ($\ln Q_{china}$) ตัวแปรลอการิทึมของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นของประเทศจีน ($\ln Y_{china}$) ตัวแปรลอการิทึมของ

อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของไทยต่อหน่วยเงินของประเทศจีน ($\ln RER_{china}$) ตัวแปรลอการิทึมของราคาส่งออกสินค้าข้าว ($\ln P$) และตัวแปรลอการิทึมของราคาน้ำมันดิบ ($\ln OIL_t$) จากผลการทดสอบพบว่า ตัวแปรในแบบจำลองมีอันดับความสัมพันธ์ของข้อมูลอันดับที่ 1 หรือ $I(1)$ เนื่องจากเมื่อทำการหาผลต่างลำดับที่หนึ่ง (First Difference) ตัวแปร $\ln Q_{usa}$ $\ln Y_{usa}$ $\ln RER_{usa}$ $\ln Q_{china}$ $\ln Y_{china}$ $\ln RER_{china}$ $\ln P$ $\ln OIL_t$ สามารถปฏิเสธสมมติฐานของการมี Unit root ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในการทดสอบแบบแนวเดินเชิงสุ่มและจุดตัดแกนตั้ง (Intercept) ในระดับเดียวกันทั้งหมด

5.1.2 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระยะยาว (Cointegration)

ผลการทดสอบการหาความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวระหว่างตัวแปรต่างๆ พบว่า ในแบบจำลองทั้ง 2 กรณีมีความสัมพันธ์กันเชิงดุลยภาพระยะยาว โดยเมื่อพิจารณาค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่างๆ ในทั้ง 2 กรณี สามารถสรุปได้ว่า

ในกรณีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น มี 2 ตัวแปรคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นของประเทศสหรัฐอเมริกา ($\ln Y_{usa}$) และราคาน้ำมันดิบ ($\ln OIL_t$) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ($\ln Q_{usa}$) โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นของประเทศสหรัฐอเมริกามีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ในทิศทางเดียวกัน และราคาน้ำมันดิบมีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในทิศทางตรงกันข้าม สำหรับราคาส่งออกสินค้าข้าว ($\ln P$) และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของไทยต่อหน่วยเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา ($\ln RER_{usa}$) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ($\ln Q_{usa}$)

ส่วนในกรณีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศจีนนั้น ตัวแปรทุกตัวได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นของประเทศจีน ($\ln Y_{china}$) ราคาส่งออกสินค้าข้าว ($\ln P$) อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของไทยต่อหน่วยเงินของประเทศจีน ($\ln RER_{china}$) และราคาน้ำมันดิบ ($\ln OIL_t$) มีนัยสำคัญทางสถิติกับปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศจีน ($\ln Q_{china}$) โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นของประเทศจีนมีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศจีนในทิศทางเดียวกัน และสำหรับราคาส่งออกสินค้าข้าว อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของไทยต่อหน่วยเงินของประเทศจีน ราคาน้ำมันดิบมีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศจีนในทิศทางตรงกันข้าม

5.1.3 สรุปผลการทดสอบ Error Correction Model (ECM)

การศึกษาการปรับตัวระยะสั้นของปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวทั้ง 2 กรณี โดยใช้การประมาณค่า Error Correction Model (ECM) นั้น สามารถที่จะอธิบายการปรับตัวในระยะสั้นของปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวได้ดี โดยพิจารณาจากค่าสถิติต่างๆ ของแบบจำลองที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าว และมีผลทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวเกิดการเบี่ยงเบนออกจากดุลยภาพในระยะยาว โดยการปรับตัวในระยะสั้นเพื่อเข้าสู่ดุลยภาพนั้นจะต้องมีค่าลดลงเรื่อยๆ ในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งจากการทดสอบและพิจารณาแบบจำลองของการปรับตัวในระยะสั้นพบว่า การศึกษาในทุกกรณีมีการปรับตัวในระยะสั้นที่ลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ของ error term เป็นลบ ซึ่งแสดงถึงการปรับตัวในระยะสั้นของปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวที่ออกจากดุลยภาพนั้นจะสามารถปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพได้ในช่วงเวลาที่ทำการทดสอบ โดยสรุปผลการทดสอบทั้ง 2 กรณี มีดังต่อไปนี้

จากการพิจารณาการปรับตัวในระยะสั้นของกรณีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถสรุปได้ว่าการปรับตัวในระยะสั้นของปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาจะถูกปรับให้ลดลงด้วยในแต่ละช่วงเวลาด้วยขนาด -0.2093 และตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการอธิบายการปรับตัวของปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ราคาส่งออกสินค้าข้าว ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ในส่วน of กรณีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศจีน สามารถสรุปได้ว่าการปรับตัวในระยะสั้นของปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศจีนจะถูกปรับให้ลดลงด้วยในแต่ละช่วงเวลาด้วยขนาด -0.4562 และตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการอธิบายการปรับตัวของปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศจีน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นของประเทศจีนและราคาน้ำมันดิบ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาครั้งนี้พบว่า กรณีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกานั้น อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวของไทย แต่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นของประเทศสหรัฐอเมริกาและราคาน้ำมันดิบมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวของไทย ซึ่งปัจจัยอย่างแรกนั้นเป็นปัจจัยที่ภาครัฐของประเทศไทยไม่อาจควบคุมได้ แต่สำหรับนโยบายเกี่ยวกับราคาน้ำมัน นอกจากการตรึงราคาน้ำมันที่ทำอยู่ในปัจจุบันแล้ว ยังมีนโยบายอื่นๆ ที่สามารถนำมาใช้ได้ เช่น การส่งเสริมในด้านของการวิจัยและพัฒนาพลังงานทดแทนหรือพลังงานทางเลือกเพื่อลดการพึ่งพาน้ำมัน รวมทั้งการใช้มาตรการ

ประหยัคพลังงาน โดยการรณรงค์และให้ความรู้แก่ทุกๆ ภาคส่วนของประเทศให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการประหยัคพลังงาน เพื่อช่วยลดต้นทุนในการผลิตและเพื่อลดการนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศ และถึงแม้ผลการศึกษาจะพบว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ จะไม่มีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา แต่ก็อาจมีอิทธิพลในช่วงเวลาอื่นๆ และอาจมีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าชนิดอื่นๆ อย่างไรก็ตามภาครัฐควรจะทำให้อัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพเพื่อไม่ให้มีปัญหาต่อระบบเศรษฐกิจในอนาคต

ในส่วนของกรณีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวไปยังประเทศจีนพบว่า ผลผลิตทั้งหมดรวมภายในประเทศเบื้องต้นของประเทศจีน ราคาส่งออกสินค้าข้าว อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อหยวน และราคาน้ำมันดิบ มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกข้าวของไทย ซึ่งนโยบายที่ภาครัฐสามารถทำได้ คือควรกำหนดราคาข้าวให้มีความเหมาะสม ไม่สูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริงมากนัก เพราะจากผลการศึกษาพบว่า หากราคาส่งออกสินค้าข้าวเพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลให้ปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวลดลง แต่ทั้งนี้หากกำหนดราคาต่ำเกินไปอาจส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตได้ แนวทางหนึ่งที่สามารถทำได้คือ การสร้างและพัฒนาระบบตลาดในด้านการเกษตรให้มีความเข้มแข็ง รวมทั้งการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร การจัดสรรที่ดินทางการเกษตรอย่างเหมาะสม เป็นต้น และในส่วนของอัตราแลกเปลี่ยนภาครัฐควรทำให้อัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพ โดยอาจใช้นโยบายการเข้าแทรกแซงของธนาคารกลางเพื่อทำให้อัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพ แต่บางครั้งผลของการแทรกแซงก็ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาจส่งผลเสียและเพิ่มความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนที่จะไม่มีเสถียรภาพมากขึ้นก็เป็นได้ ดังนั้นการใช้นโยบายของธนาคารกลางที่จะทำการเข้าแทรกแซงในตลาดเงินตราต้องใช้ความระมัดระวังและมีความรอบคอบตามสถานการณ์ ช่วงเวลานั้นๆ

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

สำหรับการศึกษาค้างครั้งต่อไปควรเพิ่มตัวแปรอื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าว เช่น ดัชนีราคาผู้บริโภค ต้นทุนในการผลิตสินค้า หรือจำนวนประชากร เป็นต้น เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้ได้ทำการศึกษาค้างที่คาดว่าน่าจะมีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวมากที่สุดในช่วงเวลาปัจจุบันที่ทำการศึกษา แต่ในการศึกษาค้างครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาค้างเพิ่มเติมดังตัวอย่างข้างต้นหรือ ทำการศึกษาค้างที่คาดว่าน่าจะส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าข้าวตามสถานการณ์ ช่วงเวลานั้นๆ และควรมีการศึกษาค้างชนิดอื่นๆ ของประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เช่น ยางพารา มันสำปะหลัง ไก่แปรรูป กุ้งสดแช่แข็ง เป็นต้น โดยสินค้าต่างๆ เหล่านี้ถือเป็นสินค้า

เกษตรส่งออกที่สำคัญของไทยเช่นกัน ซึ่งผลการศึกษาที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบาย
ที่ช่วยส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยให้มีการส่งออกในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved